

Spørgsmaalet herom blev allerede i Mæret 1871 rejst i Norge, hvor den retlige Ordning da endnu var den samme som i Danmark, derved, at en Kommission nedfattes for at udarbejde en ny Lov derom; senere blev Spørgsmaalet drøftet paa det 1ste og 2det nordiske Juristmøde i 1872 og 1875, og i 1875 afleverede ovennævnte norske Kommission et Lovforslag, i væsentlig Overensstemmelse med hvilket der gentagne Gange blev af Regeringen forelagt Lovforslag paa Stortinget, hvilke Forslag endelig have ledet til Lov af 29de Juni 1888 om Formueforholdet mellem Ægtefæller. Saa vel paa Grund af den hele foregaaende Retsudviklings Enkeltethed som den øvrige Lighed i Forholdene har det været nærliggende for os at tage særligt Hensyn til dette Lovarbejde, hvis Hovedgrundsaetninger efter vor Mening i det hele taget ville passe ogsaa med danske Forhold.

Vi gaa saaledes — ligesom den norske Lov — ud fra, at det hidtil gældende almindelige Formuefællesskab fremdeles bliver Regel, men med let Afgang for Ægtefællerne til at ordne Formueforholdet mellem sig paa andre Maader. Ikke blot have vi opfattet den os af Justitsministeren stillede Opgave saaledes, og for saa vidt anset os for at være formelt bundne, men vi nære ogsaa selv den Overbevisning, at det ved en Sag, der i den Grad som denne vedrører saa at sige alle og enhver, vilde være meget betænkeligt at fravige Folkets i lange Tider tilvante Opfattelse af, hvad der bedst stemmer med Ægtefællets Natur, og vi nære ingen Tvivl om, at Befolkningens overvejende Flertal — ligesom det viste sig i Norge — her vil holde fast ved Formuefællesskabet som Regel med behørig Afgang til at gøre Undtagelser deraf ved Ægtepagt. Vi tro ogsaa, at Formuefællesskabet i det langt overvejende Antal af Ægtefæller vil være den naturlige og fordelagtigste Ordning for Ægtefællerne selv, ligesom ogsaa det hele Forhold overfor Tredjemænd er simplest og klarest og i Reglen ogsaa ærligst under den Forudsætning. Det er efter vor Mening en bagvendt Fremgangsmaade ensidigt at sætte Blikket paa, hvad vi i Northed ville kalde de uheldige Ægtefæller, i hvilke Manden misbruger sin Stilling til at sætte alting overstyr, og gøre den Ordning, som under sig Forudsætning kunde være onstelig for at beskytte Hustruen, til Regel for alle Ægtefæller. Det naturlige er at tage til Udgangspunkt et Ægtefælle, som ikke har denne, som man vel maa antage, abnorme Karakter, og i et saadant vil Formuefællesskab sikkert være den for begge Parter og ikke mindst

for Hustruen baade retfærdigste og fordelagtigste Ordning. I et Ægtefælle, hvor der ikke begyndes med nogen egentlig Formue hos nogen af Parterne, men hvor den økonomiske Eksistens bygges paa Mandens fremtidige Virksomhed, og hvad han ved Flid og Held kan erhverve — og saaledes er Forholdet i det overvejende Antal af Tilfælde i Almuen og Middelstanden — vilde Særeje være en for Hustruen skadelig og uretfærdig Ordning, thi som Regel vilde under den nævnte Forudsætning ved Ægtefællets Opløsning alt, hvad der var, tilfalde Manden eller hans Arvinger, medens Hustruen kom til at staa tomhændet. I den tilstedeværende Formue vil sædvanligvis være Udbyttet af Mandens Erhvervsvirksomhed som Landmand, Søfarende, Haandværker eller Handlende, og hvor betydningfuld end Hustruens Virksomhed som Husholdningens Bestyrer kan have været, og hvor meget det end maatte skyldes hendes Sparommelighed og Forstandighed, at der er opsaamt Formue, vil det dog under et fuldstændigt Særejessystem, ogsaa med Hensyn til Erhverv under Ægtefællet, ikke være muligt at tillægge hende nogen Lod og Del i Formuen. Og selv om der i et Ægtefælle er lidt Formue hos Konen, vil det ofte være nødvendigt for at grundlægge en økonomisk Virksomhed, hvoraf Ægtefællerne kunne leve, at Manden er raadig over det af Konen indbragte. Kun hvor der fra Konens Side indbringes forholdsvis betydeligere Formue, der har Betydning som selvstændigt Eksistensmiddel uden Hensyn til eller i alt Fald ved Siden af Mandens Erhverv, kan der være Anledning til at søge Sikkerhed for Fremtiden ved at stille denne Formue uden for Mandens Raadighed og gøre den uafhængig af, hvorledes det gaar med Mandens Forretning eller Erhvervsvirksomhed. Men hvor forsvindende saa ere ikke de Ægtefæller, hvor saadant er Tilfældet, sammenlignet med det store Antal, hvor Forholdet er som ovenfor angivet. Hvad der i hine saa Tilfælde kan være hensigtsmæssigt, vilde det være urimeligt at gøre til Regel i disse. Det vil i hine Tilfælde være det naturlige at overlade det til Ægtefællerne selv eller deres Forældre og Værger at træffe Sikkerhedsforanstaltninger ved Ægtepagt, Baandlæggelse eller andet, og at indrette den almindelige Regel efter de almindelige Tilfælde. Hvad dernæst angaar de Ægtefæller, i hvilke Hustruen optræder som selvstændigt erhvervende ved Siden af Manden, da er det vel saa, at slige Tilfælde nu forekomme hyppigere end tilforn — skønt de dog ogsaa tidligere forekom —, men det er